

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Johannis Strauchi[i] Jcti Amoenitatum Juris Canonici
Semestria duo**

Strauch, Johann

Jenae, 1675

Ecloga Quarta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10224

mones Chalcedonenses 2. 25. 26. Vide Cujac. ad Nov. 3. Jacob. Godof. C. T. de bon. cler. tom. 1. fol. 498. Barbof. ad l. omnes 33. C. de Epif. & Cler. §. hoc nihilominus. Is constituendus erat ex proprio clero *can. 26. Concilii Chalcedonensis.*

Finis Eclogæ III.

Amœnitatum Juris Canonici

ECLOGA QUARTA.

CAPUT PRIMUM

Ad inscriptionem cap. 26. de Elect. & Ele. pot.

SUMMARI A.

1. Emendatur inscriptio.	4. Mascaron.
2. Cistercienses.	
3. Species facti.	5. Raymundus.

Inscriptio apud Gregorium nonum ita habet: Abbati Cisterciensi R. & P. Monachis Fontis frigidi. Addendum: *Monachi inscriptio. chis Fontis frigidi Cisterciensis ordinis, Apostolica sedis Legatis.*

Cisterciensis ordo, de quo supra quoque Ecloga 2. c. 9. regulam Cisterciensis. Benedicti sequitur, sed liberius mutatis cum habitu observationibus quibusdam. Primitus nigris utebantur vestibus, quas B. Martinum & antiquos in Galliâ induisse ex Petro Cluniacensi videre est *lib. 4. Epist. 17.* Canonici verò omnes, qui sub B. Augustini regulâ vivebant, Albis incedebant. Hinc Monachi alii nigri, alii albi. Nigri antiquum nomen retinentes regulam S. Benedicti strictè servarunt. Secus atque Cistercienses. Jacob. de Vitriaco *c. 13. hist. occid.* Cum igitur, ait, à priscis temporibus, in partibus occidentis due tantum fuissent Regularium Diversitates; Monachi scilicet nigri, S. Benedicti regulam profitentes, & Canonici albi, secundum regulam B. Augustini viventes, postquam peccatis exigentibus,

*Species
facti.*

Mascaron.

Raymundus.

primò modica negligentes paululum cadere coperunt; tandem ad tantam dissolutionem plures Regularium conventus devenerunt, quod viri timorati & prudentes sub alio habitu & aliis institutis Domino militaturi ab ipsis recesserunt. Species facti hæc erat: Defuncto Fulcrando Episcopo Tholosano circa annum MCCI. Raymundus de Rapistagno, ex Archidiacono Agennensi in Episcopum Tholosanum eligitur. Unus electorum suorum fuit quidam Mascaron, Cancellarius, quæ est primaria dignitas in Ecclesiâ Tholosanâ post Præpositum. *Capell. Tholoss. q. 13.* Hic apud Arnoldum (ita vocabatur ejus temporis Abbas Cisterciensis, ad quem Pontifex rescripsit) Radulfum & Petrum de castro novo, Monachos Fontis frigidî, Cisterciensis ordinis, sedis Apostolicæ Legatos, in causâ Albigenſium, & specialiter ad inquirendum delegatos, super statu Episcopatus & Episcopi Tholosani, juratus asseruit, Raymundum, olim Tholosanum Episcopum, Canonicis persuasisse, ut in Episcopum eligeretur. Vide cap. 36. h. t. unde simonia contracta censebatur, *can. ordinationes, c. 1. q. 1.*

CAP. II.

Ad cap. 30. de Elect.

S U M M A R I A.

1. Grandis-sylvæ monasterium.	4. Petrus de Castro novo & Radulfus, inquisitores.
2. Species facti.	5. Convena.
3. Albigenſes, in diœcesi Tholosanâ.	6. Convena, domanium Regis.

*Grandis-
sylvæ mo-
nasterium.*

*Species
facti.*

Scribit Innocentius Abbatibus Grandis-sylvæ & Bellaperticæ. Hi sunt Abbates Cisterciensis ordinis in diœcesi Tholosanâ. Grandis-sylvæ monasterium temporibus D. Bernhardi epistola 241. ordini Cisterciensi addictum: Verba Bernhardi: *Sit vobis commendatus lator epistolæ, venerabilis Abbas Grandis-sylvæ & domus ejus, qua ut nostra est, nuper nobis & nostro ordini ab ipso tradita, & Ecclesiæ Clarevallis specialiter associata.* Eâdem tempestate ibidem monachum professus est Guilielmus Comes Montispessulanus, ut habetur in vitâ ipsius Bernhardi *lib. 4. c. 1.* Species facti hæc est: Vacante Ecclesia Tholosanâ electores ex com-

compromisso sumti, pars major postularunt Convenarum Episcopum, alii duo elegerunt ex intervallo Archidiaconum Aginensem, Raymundum de Rapistagno, seu Rabastein. Pontifex postulationem Episcopi Convenensis admisit. Siquidem idoneus fuerit ad Albigensium hæresin extirpandam, quæ in diocesi Tholosanâ invaluerat, ut habetur in capitulo nostro. Hujus sectæ expugnandæ gratiâ ab Innocentio III. missi sunt legati Petrus de Castro novo, & Radulfus, Cistercienses monachi, de quibus capite proximè superiori. Convenæ Plinio & Straboni Aquitaniæ populi, ad Pyrenæorum radices, Bertrandi nomine insignita est. Garumnos populos vocat de Bel. Gall. Confer D. Hieronymum epist. 2. adversus Vigilantium. Convenarum Comes vasallus fuit Comitis Tholosani. Deinceps transactione, quæ asservatur in capitolio Tholosatum, inita inter Carolum VII. Regem Christianissimum, & Matthæum Comitem Convenarum anno Domini 1442. feudum dominio Principis ac crevit, jure fideicommissi, cujus formulam rogaverat inseri tabulis testamenti, anno Domini 1375. Bosquetus ad lib. 13. Regesti. p. 229. Regis.

CAP. III.

Ad cap. 32. 33. 37. de Elect. & Ele. pot.

SUMMARI A.

1. Morini, ubi.	7. Studium juris, maximum viaticum.
2. Tervana, Teroana.	
3. Cap. 33.	
4. Episcopat. Bajacensis.	8. Severus Antioch. Episc.
5. Episcopi juris periti.	9. Petrus Pisannus.
6. Gregorius Neo. Cas. Juris peritus.	10. Luxoviensis Episc.

Agitur in c. 32. de electione Morinensis Episcopi. Morini, *Morini, ubi* ni, *Μορινοί* Ptolemæo, Straboni, Cæsari, Belgii populi, proximi oceanò, quâ Britanniam spectat. Virgilius & Æneid. Extremique hominum Morini. Et Paulin. Episc. 28. ad Victricium Rothomagensem: *In terrâ Morinorum situ orbis extremâ, quam barbaris fluctibus fremens tundit Oceanus.* Flandros

Tervana,
Teroana.
Cap. 33.
Episcopatus
Bajocensis.

Episcopi ju-
ris periti.
Gregorius
Neo-Cas.
Juris peri-
tus.

Studium
juris, maxi-
mum viati-
cum.

Severus An-
tioch. Epif.
Petrus Pi-
sanus.
Luxoviensis
Episc.

dros interpretatur Chronicon Normannorum ad A. 1157. Comes Morinorum, quos moderni Flandros nominant. Horum civitas

Episcopalis Tervana, seu Teroana, à Carolo V. excisa, quæ fuit suffraganea Archiepiscopi Remensis. Vide supra Eclogâ 3. c. 8.

In cap. 33. Rescribitur Episcopo Bajocensi, cui nomen Roberto fuit, ut habet auctor Gallia Christiana. Episcopatus Bajocensis, sub Archiepiscopatu Rotomagensi ad sequanam in Normanniâ. Bajeux. Bajocasses Casari & Ausonio noti, Gallia Lugdunensis populi. Bajocassina prædia in Gallia Lugdunensi

habet Sidonius 4. Epistol. 17. Hic Robertus Episcopus Innocentio nostro dicitur juris peritus, quæ non ultima Episcopi laus est.

Hoc encomio celebratur Gregorius Neo-Casariensis, quod legum Romanarum fuerit peritus. Socrates lib. 4. c. 22. ἔτι καὶ ὡς τῶν Ἀθηνησίων παιδείᾳ ἀναχωρίσας, ἐν τῇ Βηρυτῶν νόμους ἐμάθη.

Consilio Rhetoris cujusdam se legibus operam dedisse confitetur in panegyrico ipse ad Origenem, & addit, à magistro accepisse, maximum ei viaticum fore legum studium. Sic leges

Beryti didicisse memoratur Severus Antiochenus Episcopus, de quo Evagrius lib. 3. c. 33. Petrus Pisanus Episcopus unus è partibus Petri Leonis, legum & canonum peritus celebratur vitâ D. Bernardi lib. 2. c. 7. ut observat doctissimus Dadinus.

In cap. 37. legendum, non Lexoviensi, sed Luxoviensi Episcopo du Lusseul, in Comitatu Burgundia. Caterum textus verba: Cum nullam spem vel promissionem habens, ut Abbas fiat, debeat

monachari, hoc volunt: qui nullam spem aut promissionem ut Abbas fieri possit, habet electus: eum oportere prius monachari, alias abbas non fiet. Junge cap. 49. h. 1.

CAP. IV.

Ad capitulum 40. de Elect. & El. pot.

S U M M A R I A.

1. Patriarcha Cpolitani electio venit ad sedem Rom.	4. Notarii Ecclesia.
2. Magistri dignitas.	5. Scriniarii.
3. Notarii Apostolici Regionarii.	6. Duò genera Notarior.
	7. Species facti.

Epi-

E Pistola hæc habetur *lib. 3. Regesti. 15.* Et in collectione IV. Pertinet huc, quod scribit Godefridus Monachus *in annal. ad ann. 1215. Papa Rome Concilium habuit, ubi tam de transmarinis partibus, quam de cunctis Christianorum finibus, Patriarchis, Episcopis &c. congregatis in Ecclesia S. Johannis Baptiste, concilium in festo S. Martini inchoatum, & usq. ad festum S. Andrea protractum nihil dignum memoria, quod commendari posset, actum est, nisi quod Orientalis Ecclesia (quod ante inauditum fuit) se subditam Romana Ecclesie exhibuit. Nam Cpoli duo in Patriarcham electi Romam venerunt, qui ambos consilio Cardinalium deposuit, & tertium substituit, & investivit, & ad sedem propriam remisit.* Hæc Godefridus. Captâ enim Constantinopoli à Francis & Venetis, Patriarchæ Constantinopolitani electionem Innocentius sibi sumserat, quæ hæctenus penes Imperatorem fuerat, eique hanc formam dederat, ut esset penes Canonicos Patriarchalis Ecclesie & Præpositos conventualium ecclesiarum Constantinopolitanæ civitatis. Inscriptio est ad MAXIMUM, qui dignitate Magister audit, officio Notarius Apostolicus. Est enim Magister nomen dignitatis. Dicuntur ita graduati in Theologia & artibus liberalibus, teste P. Gregorio. Dicuntur & cujuslibet disciplinæ præceptores hoc nomine, uti magistratus vox pro docendi potestate. *l. un. C. de stud. lib. urb. Rom. Magistrare docere est. Sparianus Hadriano: vitam militarem magistrans. Festus: magistrare, regere & temperare est.* Dicuntur Magistraciones etiam loca ipsa seu cellulæ, in quibus docetur. *l. 3. C. Tb. de stud. lib. urb. R. quæ est l. un. C. Justin. eod. tit.* Maximus iste salutatur *Notarius Apostolicus.* Hos institutos à Clemente per septem urbis regiones, ut Martyrum gesta perscriberent, unde notarii regionarii dicti, refert Anastasius & Platina *in Clemente.* Cum verò temporis progressu negligentius executioni publica hæc liturgia mandaretur, Anterus Pontifex Romanus denuo circa annum salutis 238. gesta illa Martyrum apud Notarios deposita diligenter conquistata in Ecclesie apothecas recondidit. Notariis deinceps addidit *Ἐπισκόπους καὶ ἐργασίας* Fabianus successor Anteri, septem nimirum Diaconos, per septem urbis regiones, qui cujusque dignatio.

*Patriarchæ
Cpolitani
electio ve-
nit ad se-
dem Rom.
Magistri
dignitas.*

*Notarii A-
postolici Re-
gionarii.*

*Notarii
Ecclesie.*

Scriniarii.

*Duo genera
Notarior.*

*Species fa-
cti.*

tionis martyrum tormenta consignabant. Alii erant Romanæ Curie & S. R. E. proprii Scriniarii & Notarii, qui scribendis Papæ actibus inserviebant. Hi vices Cancellarii supplebant. Idem literas Apostolicas & tabulas ecclesiasticas perscripserunt. *can. quidam. c. 5. qu. 1. can. 2. c. cum redemptor. c. 12. qu. 2.* Unde iidem chartularii. *can. quâ de causâ. c. 2. qu. 5.* Eorundem munus fuit serinia seu archiva Ecclesiæ tueri atque custodire, unde & Scriniarii dicti. *c. ad audientiam. de Prescript. Glossæ Basilicæ: σερνία ἢ ἀρχίαι.* Etymologus *σερνία* τῆς δικικῆς ὑπάρχων τάξεως λαλινῶν φωνῆ ὁ δὲ νοτάριος, ἐλληνικῶς χαρτοφύλαξ. Suidas. *σερνία* ὁ χαρτελάριος τῶν ἐπιπέχων, ὁ αἰρων τὸ σερνίον ἢ τὸ κιβώτιον. Postremò iidem Protonotarii dici sueverunt, ut in *pragm. tit. de caus. c. 1. §. Romane & ibi Glossa.* Duo ergo Romæ Notariorum genera, quamvis utrumque genus & urbis & curiæ in iisdem hominibus sæpè conveniebat, ut in Sergii IV. diplomate: *Scriptum per manus Benedicti Notarii Regionarii & Scriniarii S. R. E.* Uti nec impediēbat Notarium Apostolicum fuisse & alterius alicujus urbis. Ita in Epistolis Innocentii III. *lib. 2. Epist. 22.* Ego Guido S. R. E. & Piperni Scriniarius interfui & subscripsi. Species facti in capitulo isto hæc est: Mortuo Thomâ Mauroceno, qui primus è Latinis electus est Patriarcha Constantinopolitanus, Electorum suffragia exstiterunt imparia, aliis Heracliensē (ita enim rescribi oportet pro *Eradiensi*) Archiepiscopum, aliis Plebanum S. Pauli de Venetiis eligentibus. Re Romam delatâ, causæ cognitionem Pontifex Magistro Maximo mandavit, eumque Constantinopolin misit, cui tamen finem non imposuit Venetiis moratus. Quare postea causa commissa fuit Pelagio Albanensi episcopo Constantinopolin legato, ut videre est *ex lib. 4. Epist. Innocent. 104. 105. 106. 112.*

CAP. V.

Ad cap. 45. 46. 47. de Elect. & El. pot.

S U M M A R I A.

1. Cap. 45.

2. Emendatio c. 46.

3. Ulfonis Lundensis electio irrita.

4. Emendatur c. 46. Ebroicensis.

5. Ab-

5. *Abbatia S. Loffredi de Cruce.* 6. *Abbatia Judoci.*

Post obitum Thomæ Mauroceni primi Patriarchæ Latini ut *Cap. 45.*
supra dixi, longamque diffensionem inter Capitulum Eccle-
siæ Constantinopolitanæ & Venetos, ac alios, qui jus eli-
gendi ad se pertinere tendebant, neque Archiepiscopus He-
racliensis, neque Plebanus S. Pauli, sed tertius quidam, nomine
Matthæus fuit constitutus, ut tradit Apamiensis Episcopus, ad
annum 18. Innocentii III. *n. 12.* Honorius de expensis in nostro
Capitulo decidit ut de bonis Patriarchatus debeant solvi. Pro
voce, *auctoritate*, quinta compilatione ponitur, *authenticâ.*

In *cap. 46.* Pro, *Lugdunensi*, reponendum est, *Lundunensi*, ut *Emendatio*
supra *cap. 2. de Consuet.* Nihil enim apud Historicos Ecclesiæ Lug- *c. 46.*
dunensis quod ad hypothesein hujus capituli pertineret. At histo-
rici rerum Danicar. testantur Archiepiscopum Lundensem, An-
drea Sunonis anno 1222. sub Honorio Papâ impetigine laborasse,
vitæque saturum se munere abdicasse, & insulam, Istoam apud
Scanenses, in medio dulcis aquæ lacu amœno sitam, se quieti de-
disse. Ei Uffo fuit subrogatus, cujus electio hic irrita pronun- *Uffonis*
ciatur. *Lundensis*

Cap. 47. inscriptio itidem corruptissima est: Ita habet com- *electio irri-*
pilatio V. P. *Bolcen. Priori S. Barbara Lexoviensis diœceseos, & Ma-* *ta.*
gistro U. de Capellâ, Cancellario Rothomagensi. Privatus S. Barba-
ræ, *Sainte Barbe, en Auge,* alias *S. Martini d' Escarlet,* ordinis S.
Augustini. Textus ita habet in eadem compilatione: *Constituis*
in presentia nostrâ procuratoribus dilectis filiis Sancti Taurini Ebroi-
censis. Cum Eboracensi nihil rei Honorio hoc loco: Legi debet *Emendatur*
omniò *Ebroicensi.* Ebroicorum meminit in Galliâ Lugdunensi *c. 46. Ebroi-*
Gallicarum provinciârum nomenclator. Quod ostendunt & *censis.*
tera loca capituli, ut *Abbatia S. Taurini,* quæ est in civitate Ebroi-
censi ad Itonem, ordinis Benedictini, quam Comes Robertus vel
Richardus fundavit, in honorem S. Taurini, primi hujus urbis E-
piscopi, teste Orderico Vitali *lib. 5.* Ostendit & *Abbatia S. Leofre-* *Abbatia S.*
di de Cruce, quæ *Abbatia* quoque est diœcesis Ebroicensis, dicta *Loffredi de*
La Croix saint Leofroy, ordinis S. Benedicti. Ostendit monaste- *Cruce.*
rium *Fiscanense, Fescan,* diœcesis Rothomagensis, apud Caletes.

O

Vide

Abbatia
Judoci.

Vide de eo Glabrum Rudolphum, P. Diaconum *lib. 1. Longob. & Ivonem Epist. 19.* Ostendit Legatus Apostolicus tituli S. Johannis & Pauli, qui primo Honorii Pontificatus anno missus est non in Angliam, sed Galliam. Fuit is Bertrandus. Pro Abbate *S. Vindoci*, quem Raymundana editio nominat, in compilatione V. ponitur: *Sancti Judoci*. Duæ sunt Abbatia hujus nominis, in diocesi Ambianensi, una quæ vocatur Dammartini S. Judoci in nemore, ordinis Præmonstratensis fundata anno 1121. Alia vocatur S. Judoci ad mare *S. fosse sur la mer*, sive Pontivium, *Pontieu*, ordinis Benedictini, fundata à Carolo M. dicta, *Quentavicus* olim, & simpliciter quoque *Vicus*. Vide Dn. Baluzium notis ad Lupum Ferrariensem, ubi in appendice p. 507. præceptum Karoli Calvi de hac cellâ Judoci exhibet, sed censet Cironius rectius hic retineri S. Vindoci Bergensis, familiae Benedictinæ, diocesis olim Morianensis, nunc Iprensis. Vulgo *Winoxbergen*.

CAP. VI.

Ad cap. 46. 51. 54. de Elect. & Ele. pot.

S U M M A R I A.

1. Cap. 46. agit de electione Rothomag.	4. Prioratus Leuvensis.
2. Cap. Dudum. 54. h. t.	5. Cap. 51. cui rescribatur.
3. Laici ab electione Prælatorum exclusi.	6. Abba Cicestrensis.
	7. Monasterium, à quo fundatum.

Cap. 46. agit
de electione
Rothomag.

Agitur de electione Rothomagensis Archiepiscopi post mortem Roberti Pulli, electi anno 1208. qui sedit usque ad annum 1221. in cuius locum successit Theobaldus, ordinatus anno 1222. de quo Guillelmus Brito *lib. 12. Philipp.*

Et qui Rothomago Theobaldus præsidet urbi.

Cap. Du-
dum. 54.
h. t.

Post hujus obitum rursus disceptatum fuit super electione sub Gregorio IX. ut videre est ex *cap. Dudum. 54. h. tit.* ubi tractatu habito & publicato scrutinio, antequam electio fieret, appellatio ad Rom. Pontificem devoluta est, & tunc demum scrutinium delatum. Vide *Glossam h. l. & Panormitanam* dissentientes inter sese.

Cate-

Cæterum Laicos penitus excludi ab electione Prælatorum. *Laici ab eo non tantum in Ecclesiis conventualibus vel monasteriis, sed etiam lectione in collegiatis, eisque, licet Patroni sint, assensum solum relinquere Prælatorum electioni jam factæ, ex capit. 51. & 56. constat. In quo cap. 51. re-exclusi. scribitur Abbati Cluniacensi, cui Prioratus S. Pancratii Leuvensis, Prioratus diocesis Cicestrensis in Angliâ (chichester sub Archiepiscopo Cantuariensi) subditus est, ut habet catalogus Cœnobii Cluniacensis. Cap. 51. cui Tertius locus inter Priores assignatur in Bibliotheca Cluniacensi rescribatur. huic Priori Leuvensi, post Priorem claustralem Cluniacensem. Abba Cicefundatum est hoc monasterium à Guillelmo Varenniæ Comite in Sirensis. Provinciâ Suffexia, Cambden. in Britan. Unde in nostro cap. 51. neque Valerniâ, neque Varenta, sed Warennia, Varennia, Varennâ rium, à quo rectè legitur.*

CAP. VII.

Ad tit. 7. de transl. Episcop.

SUMMARI A.

1. Translatio vetita.	5. Migratio prohibita, non translatio.
2. Nisi fiant ex causâ honestâ.	6. Canon Sardicensis. 2. quam mutationem improbet.
3. Causam cognoscit Metropolitanus.	7. Gregorii Nazianz. translatio improbatâ.
4. Differentia inter μεταίεσιν, μεταβάσιν & Πηίεσιν.	8. Epistola Anteri supposititia.

IN canone Niceno 15. vetatur ὡς τε διὰ πόλεως εἰς πόλιν μὴ μεταβαίνειν μήτε Ἐπίσκοπον μήτε πρεσβύτερον μήτε Διάκονον, *ut à civitate in civitatem neq; migrare liceat Episcopo, neq; Presbyro, neq; Diacono.* Quod confirmatur in concilio Antiocheno c. 21. & Sardicensi c. 1. & 2. Synodus Romana sub Damaso communionem privat ab unâ Ecclesiâ in aliam commigrantes quamdiu ad primam non redierint. Concilium Carthaginense can. 48. damnat in universum translationes, easque jam in Synodo Capuensi damnatas pronunciat. Prohibentur igitur his aliisque locis migrationes & invasiones avaritiâ aut ambitione susceptæ absque auctoritate superiorum: Non item translationes, quæ

Nisi fiant ex causâ honestâ. fiunt ab uno Episcopatu in alium, ex causâ honestâ atque necessaria. Quas etiam sæpius usurpata in Ecclesiâ pluribus à Socrate allatis exemplis *lib. 7. c. 35. & 39. & Theodoro lib. 5. c. 4. & 8. li. Causam cognoscit Metropolitanus.* Utrum autem cessura sit in utilitatem Ecclesiæ translatio, nec ne, Metropolitanus cum comprovincialibus Episcopis cognoscere solent, ut ostendit, *can. 27. concilii Carthag.* relatus à Gratiano *can. Episcopus. 37. c. 7. q. 1.* Rem istam atque differentiam juris Canonici Interpretes Græci commodissimis terminis exprimunt, distinguentes inter *μετάθεσιν, μεταβάσιν & ἀπὸθεσιν.* Quarum primam permittit canon decimus quartus apostolicus, quia pro Ecclesiæ utilitate suscipitur & plurimorum Episcoporum judicio, *ἐκ' αὐτῆς, ἀλλὰ κρείσσει πολλῶν ἑπισκόπων.* Alteram etiam permittit *can. 16. Antiochenus* cum Episcopus sede suâ pulsus, quæ ab Ethnicis aut hæreticis occupatur, in Ecclesiâ vacante functiones Episcopi exercet. Sed tamen hac lege, si in synodo provinciali approbaretur *μὲν Διαγνώσεως πλείας συνόδου.* Invasio autem prorsus est illicita, cum nimirum Episcopus suâ sponte ab unâ Ecclesia in aliam migrat, & ad eam transfertur absque ullâ Ecclesiæ utilitate. Extat in jure Græco-Romano Freheri *lib. 4. pag. m. 293.* Epistola de translationibus, ubi earum exempla plurima recitantur & additur, Coelestinum Papam Romanum scripsisse tribus Epistolis ad Cyrillum Alexandrinum, Johannem Antiochenum & Rufum Thessalonicensem, *καταμνηθέντι προσηγορίᾳ τοῖς κανόσι τὴν μεταστάσιν τῶν ἑπισκόπων ἀπὸ ἑτέρας πόλεως εἰς ἕτεραν, ὡς ὁ Σωζομένης λέγει ἐπιείκως, ὅτι ἡ μεταβάσις κεκώλυται, ἢ μὴν ἡ μετάθεσις.* nullo modo canonibus adversari translationem Episcoporum ab unâ civitate in aliam, quemadmodum Sozomeni filius Hermias ait. Quippe migratione prohibita, non translatione. Refert etiam aliquos translatos Socrates *lib. 7. c. 55.* Ivo in præfatione Decreti, Nicephorus *lib. 14. c. 39.* Quamvis verò Synodus Antiochena, in quâ canon 21. expositus est, habita censeatur fuisse ab orientalibus tantum Episcopis Semiarianis, neminemque occidentalium interfuisse, & multos canones obliquè tam in Athanasium, quàm in alios orthodoxos fuisse compositos, quibus postea Patres Sardicenses canones contrarios ediderint, idque ex comparatione canonum

utrius-

Migratio prohibita, non translatio.

utriusque Synodi & Nicephoro *lib. 9. c. 13.* volunt colligere, ad-
 eoque manifestissimè pugnare canones Antiochenos, cum Sardi-
 censis: Nulla tamen hac in re pugna forsan est. Nam & ca-
 non Nicenus 15. & Antiochenus 21. & Sardicensis primus loquun-
 tur de migratione & spontaneâ transitione. Et quamvis *can. Sar. Canon Sar-*
dicensi 2. illa etiam mutatio improberur, quæ ad desiderium popu-
 li & literas ejusdem adhibita fuerit, neque sic tamen obloquitur *quam mu-*
 anterioribus canonibus, siquidem utilitas Ecclesiæ aut necessitas *tionem*
 translationem, causâ cognitâ, non fordes, avaritia, ambitio, aliæ *improbet.*
 ve fraudes promoverint. Quæ quamvis ita sint, non tamen ex
 pravâ applicatione horum canonum sine controversiâ translatio-
 nes istæ transferunt. Exemplum insigne est, de Gregorio Na- *Gregorii*
 zianzeno, cujus translationem improbabant pariter & occidenta- *Nazianz.*
 les & Ægyptii Episcopi. Hi ideo, quia sicut Meletius, Patriar- *translatio*
 cha Antiochenus è Sasmorum Episcopatu Gregorium Nazianze- *improbata.*
 num transtulerat Constantinopolin, ita & Timotheus, Maximum
 Constantinopolitanum ordinaverat. Socrates *lib. 5. c. 5. in fin. &*
c. 7. ubi Interpres non intellexit hæc verba, *ὡς ἐν ὑπερέχει*, quæ
 volunt eum dioceseos suæ fines supergressum esse, translatum Sa-
 smis Constantinopolin, ut idem Socrates *c. 8. lib. 5.* vim vocis hu-
 jus exprimit & *can. 2.* concilii Constantinopolitani, quibus adde
 Sozomenum *lib. 7. c. 9.* Qui plura exempla translationum præter
 ea quæ in jure Græco-Romano, loco superius nobis indicato, de-
 siderat, adeat Socratem *lib. 7. c. 55.* Burchardum *lib. 1. c. ult.* Ivo-
 nem in *præfat. decreti*, Nicephorum *hist. Eccles. lib. 14. c. 30.* qui &
 in fine meminit Epistolæ Anteri. Quæ tamen non ea est, quam *Epistola*
 Gratianus exhibet *can. 34. c. 7. q. 1.* Hanc enim supposititiam esse *Anteri sup-*
 plus satis certum est. Antonio Augustino jam tum suspecta fuit *posititia.*
 Toletanæ provinciæ in epigraphâ nomen, quod illis temporibus
 Toletum oppidum minus nobile fuerit; Quod ait deinde Euse-
 bium de quadam parvâ civitate mutatum fuisse Alexandriam,
 falsum est. Nullus enim inter Alexandrinos Patriarchas eo no-
 mine appellatur in catalogo, qui in fine Theodoretî historiæ sub-
 jicitur, nec reperitur in fine chronologiæ Nicephori. Marco e-
 nim, qui Ecclesiam Alexandrinam fundavit, ordine successerunt

Anianus, Abilius, Cerdo, Primus, Justus, Eumenes, Marcus, Cellation, Agrippa, Julianus, Demetrius, qui sedit annis 43. ad A. D. 234. Pontiani. 2. Demetrio substitutus Heraclas obiit anno Domini 248. Fabiani, qui Antero successit anno X. *Euseb. chron. & Niceph.* Præterea Eusebius, cujus meminit, fuit signifer Arianae factionis, ut nominatur ab Hieronymo, in supplemento chronici Eusebii, quem in concilio Antiocheno, in locum depositi Athanasii Episcopum Alexandrinum Ariani constituerant: sed cum intelligeret, se minus Alexandrinis acceptum fore, in Emisenum Episcopatum translatus est. In Epistolâ verò Pseudo-Anteri præposterè fingitur ab Emisâ translatus ad Alexandriam. Felicis autem translatio Ephesum nullum habet assertionis fundum. Denique clausula illâ; *auctoritate hujus sanctæ sedis, & in fine; non tamen sine sacrosanctæ sedis Romanæ auctoritate* additamentum est, nec apparet in dictâ Epistolâ Hadriani apud Burchardum *lib. 1. c. 77.* Ivonem parte *5. decreti. c. 183.* & Nicephorum, quod Critici Gregoriani quoque notant ibi. Supposititiæ itidem sunt Calixti II. & Pelagii II. Epistola, quæ referuntur in eadem causâ, & quæstione. Vide Socratem *lib. 2. hist. Eccl. c. 6.* Nicephorum *lib. 9. c. 5.* Quod nec Baronius audet negare ad *A. D. 381. §. 1.* Adifis Blondellum in *Pseudo-Isidoro p. m. 623.*

CAP. IX.

Ad c. 1. & 2. X. de translat. Episc.

S U M M A R I A.

1. Cause translationis à quo cognoscenda.	6. Patriarcha defendit factum suum rationibus.
2. An ad solum Papam.	7. Ratio decidendi, Pontificis.
3. Species facti.	8. Cap. 2. hypothesis.
4. Emendatur textus.	9. Episcopatus Abrincensis.
5. Eccles. Antiochene status.	

Causa translationis à quo cognoscenda.

PRobandæ translationi, causæ debebant cognosci in pleno concilio Provincia, Metropolitano præsentè & totius provinciæ Episcopis: Sed progressu temporis Patriarchæ sibi hoc jus vindicarunt, adeoque Romanus Papa, in suo patriarchar-

triarchatu. Sed tandem post varias & longas mutationes translationes per universum orbem sibi arrogavit. Hinc Innocentius noster intrepidè affirmat, uti omnes majores causas, ita & hanc ex generali privilegio, quod B. Petro & per eum Ecclesiæ R. dominus noster indulserit, ad sedem R. pertinere. Sed hujus privilegii exemplar in formâ authenticâ nondum vidit Orbis: Quin imò ex sanctione conciliorum, imprimis ad compefcendum ambitum Arrianorum translationes fuisse certis limitibus constrictas, superiori capite ostendimus. Interim vi hujus privilegii Innocentius translationem Apameensis electi rescindit hoc nostro capitulo, quod desumptum est ex III. collectione, quam primam Innocentius III. publicâ & legislatoriâ auctoritate promulgavit. Reperitur integra in *libro 1. Registri epist. 38.* & jungi possunt Gesta Innocentii *p. 30.* Species talis est: Laurentius Antiochenus Patriarcha L. Apameensem Electum, nondum consecratum ad Tripolitanam Ecclesiam transtulit, secutus exemplum prædecessoris, qui propriâ auctoritate Mamistanensem Archiepiscopum in Tharsensem Episcopatum transtulerat. Uterque horum Archiepiscopatum in provinciâ Ciliciâ situs est, de quo Guillel. Tyrius *lib. 3. c. 21. & 23.* Quod factum Pontifex non solum rescindit, sed & patriarcham Antiochenum pœnæ causâ ab Episcoporum confirmatione suspendit. Desumptum est hoc capitulum ex compilatione III. Reperitur decretalis integra *libro 1. registri epist. 48.* Et in fine pro Nasensi, legi debet, Valaneensem, qui est unus ex suffraganeis Apamiensis Metropolitæ. Ut autem plenius intelligatur status Ecclesiæ Antiochenæ illius temporis ita habeto: Orientis pars maxima à christiano exercitu Godofredo Bullionensi duce Lotharingæ Principe erepta erat Saracenis, & Turcis, qui tum toti Asiæ à Ponto ad mare mediterraneum usque ad Hellespontum imperaverant. Omnes provincias, quas recuperaverant Christiani, in quatuor principatus dividerant, in principatum Antiochiæ, comitatus duos Edessanum & Tripolitanum, tres principatus in spiritualibus Antiocheno Patriarchæ subiciebantur, & postremò in regnum Hierosolymitanum. Vide Jacobum de Vitriaco *Hist. Hieros. c. 39.* Guillel. Tyr.

An ad so-
lum Papam

Species
facti.

Emendatur
textus.
Eccles. An-
tiochenæ
status.

lib.

Patriarcha lib. 14. c. 12, 13, 14. Patriarcha quidem Antiochenus defendebat translationem cum jure communi canonico, quo jure hactenus *defendit factum suum* usi fuerant Patriarchæ orientis tum exemplo Prædecessoris sui. *rationibus.* Deinde moverat Patriarcham & hoc, quod ante consecrationem translatio facta fuisset, nusquam verò expressum & constitutum agebat de Electo confirmato, quod de Episcopo, & in canonibus Ecclesia dicitur viduata ante consecrationem. Ergo nullum erat vinculum matrimonii spiritualis, quod translationem impediisset.

Ratio decidendi, Pontificis. Ratio autem decidendi Pontificis erat, quod translatio fuit facta de majori ad minorem Ecclesiam: Archiepiscopus enim Apamiensis fuit translatus ad Episcopatum Tripolitanum & novomutationis genere diminutus potius quàm auctus contra quam cavetur *c. 1. de cler. non resid.* In his rationibus colorandis, & argumentis Archiepiscopi Antiocheni refutandis occupatur *cap. 2. h. t.* In quo agitur de translatione Electi & confirmati, nondum tamen consecrati, vacante Andegavensi Ecclesiâ Wilhelmus de Chimeleio, ex Abrincensi electo ac confirmato, postulatus est in

Episcopatus Abrincensis Andegavensem Episcopum. Est autem Episcopatus Abrincensis sub Metropolitano Rothomagensi. Postulatum Turonensis Archiepiscopus sine auctoritate sedis apostolicæ in Andegavensem Episcopatum transtulit & consecravit, & Rothomagensis Archiepiscopus eundem à vinculo, quo tenebatur illigatus Abrincensi Ecclesiæ absolvit. Id gravatè ferens Pontifex utrumque Episcopum à consecratione & confirmatione Episcoporum: Episcopum verò ab executione officii suspendit. Uterque Metropolitanus peccaverat, Rothomagensis, quia Electum ac confirmatum à vinculo, ut dixi, Ecclesiæ Abrincensis absolverat, Turonensis, quia in Andegavensem Ecclesiam transtulerat & consecraverat.

CAP. X.

Ad c. 3. & 4. de translat. Epif.

S U M M A R I A.

1. Episcopus Hildesensis relinquit Eccles. Lubecensem.
2. Et ad Herbipolensem transit.
3. Quis ille.

4. Au-

4. Aulici sæpius in Ecclesiam transferebantur.
 5. Privatatur utrâq; Ecclesiâ, & excommunicatur.
 6. Quibus causis justificis.
 7. Conradi rationes.
 8. Pontificis replica.

Agitur in his duobus capitulis de Episcopo Hildesensi, qui relicta Ecclesiâ suâ Lubecensi Hildesemensem occupavit, eaque non contentus ad Herbipolensem transferat, postulantibus canonicis Herbipolensibus inconsulto non solum Moguntino Archiepiscopo, cui uterque Episcopus suberat, sed & Rom. Pontifice. Erat is Conradus de Ravensburg Aulæ Imperialis sub Friderico primo ejusque filio, & postea Philippi Regis Romanorum Cancellarius. Eâ enim ætate Aulici sæpius à Curia sæpe suos cathedræ transmittit alumnos. Caterum hoc negotium dedit argumentum non tantum hisce duabus decretalibus; sed etiam capitulo 5. de Major, & ob. & cap. illud. de cler. excom. minist. Monitus itaque sæpius ab Innocentio non obtemperavit, verum se in utroque Episcopatu temporalibus & spiritualibus immiscuit. Idque confidentius peragere poterat, de imperio contendentibus tum Philippo Suevo & Ottone IV. cui ab Innocentio corona promissa fuit, Philippo anathemate percusso. Pontifex itaque Conradum utraque Ecclesiâ privat. præterea mandat per Archiepiscopum Magdeburgensem excommunicari. Facto Pontificis prætexebantur canonones, qui habentur causâ septimâ, quæst. 1. can. 31. & 32. quibus ii, qui proprio motu ad aliam Ecclesiam transeunt, primo compelluntur ad priorem redire, deinde contumaciter perseverantes, utraque debent spoliari. Conradus verò se tuebatur dispensatione, quam à Cælestino, Innocentii Antecessore obtinuerat, per quam concessum ei fuerat transire ad majorem Ecclesiam. Cui exceptioni respondet Pontifex in c. 4. h. tit. Utrumque capitulum directum est ad Episcopum Bambergensem, Thimonem, qui præfuit ab anno 1192. usque ad 1202. Et Petrum scholasticum Magun-

guntinum. Desumptum est capitulum 3. ex libro primo Registri epist. 331. caput ultimum ex libro 2. Epist. 262. quibus jungi debent lib. 1. Epist. 568. lib. 2. Epist. 52. 262. & 272. Abbas Urspergensis de bellis Philippi & Ottonis & ad annum Christi 1125. Gesta Innocentii III. pag. 30. Kranzius in Metropoli lib. 7. c. 9. & 17. Tritemius chronico Hirsaugiensi ad annum 1201.

CAP. XI.

Ad rubricam, de auctoritate & usu pallii.

S U M M A R I A.

1. Pallii figura.	5. Donationis Constantini etas.
2. Ejus utilitas & effectus.	6. Auxanius pallio donatus.
3. Genus Imperatorii indumenti.	7. Aurelianus inidem.
4. Patriarchis ab initio concessum.	8. Hodierna pallii forma.
	9. Baronius notatur.

Pallii figura.

Ejus utilitas & effectus.

Genus Imperatorii indumenti.

Patriarchis ab initio concessum.

PAllium ornamentum Archiepiscopale, de figurâ suâ describitur à criticis Gregorianis notis ad *c. 1. b. t. lit. E.* Usus ejus atque origo satis antiqua, effectus verò, nempe ut Metropolitanis post ordinationem suam nihil sui muneris obire possint, donec à sede apostolicâ missum eis fuerit pallium, de corpore B. Petri sumtum, jus novum aulæ Romanæ est. Fuit hoc pallium antiquitus genus Imperatorii indumenti, ab initio solis Græcis proprii sed postea Imperatoribus quoque Romanis usitati. Apud Vopiscum jubet Valerianus dari Aureliano, inter alia, pallia proconsularia duo: Et in epistolâ Commodi ad Albinum: *Sanè ut tibi insigne aliquod Imperialis majestatis accedat, habebis utendi coccinei pallii facultatem.* Ejusque usum Imperatores Patriarchis concesserunt, à quibus deinde & cum Metropolitanis communicatum fuit. Erat hoc pallium indumentum totius corporis, ad talos usque promissum, sed splendidissimum & pretiosum, non fasciæ laneæ, ut ex Pelagio & Gregorio primo, Pontificibus Romanis probat P. de Marcâ *de concord. sacerdot. & Imp. lib. 6. c. 6.* Inprimis ex loco Johannis Diaconi in vitâ S. Gregorii. Affirmat is Gregorium in veteribus picturis videri indutum pallio ex bysso candente contexto & nullis acubus perforato, quod in morem vestis

vestis humeros ejus operiebat. Hoc ita esse, nempe pallium genus fuisse indumenti Imperatorii, non ausint negare illi, qui donationem Constantini agnoscunt. Permittit enim donationis hujus instrumentum Sylvestro Pontifici omnium indumentorum Imperialium usum his verbis: *Deinde diadema, videlicet coronam capitis nostri, simulq; Phrygium, nec non superhumeralis, videlicet lororum, quod Imperiale circumdare assolet collum, verum etiam & chlamydem purpuream, atq; tunicam coccineam.* Quæ quidem donatio, utut commentitia sit, quia tamen ejus monumentum sat verus est, & tempora Caroli Calvi antecedit, imò in mundo fuit Hadriani primi & Caroli magni ævo, originemque pallii tribuit Imperatoribus, idque per iplos octingentos annos fuit creditum, satis probata inde videtur origo ab Imperatoribus profecta. Marquardus Freherus, vir longè doctissimus, Hadriani Papæ Epistolam 35. adhuc ineditam, ait in Bibliothecis haberi, in quâ fit mentio donationis Constantinianæ. Vide Freheri comment. *in donat. Constant.* Inde elicit P. de Marca Constantinum dedisse & Lororum, sive fascias, quibus indumentum ejus ornabatur, & chlamydem, id est, pallium Imperiale, adeoque pallii vocabulum olim fuisse complexum & pallium ipsum regium integrum, & fascias sive lora, quibus id erat ornatum. Accedit, quod legitur apud Liberatum Diaconum in *c. 21. breviarii*, Anthimum Patriarcham Constantinopolitanum, à sede suâ dejectum, Pallium Imperatori Justiniano reddidisse, nempe Justiniano & conjugi ejus Theodoræ. Unde sequitur ab his eum ante accepisse. Denique & hoc argumento id probat vir illustrissimus, quem aliquoties citavimus. *Episcopus Arelatensis*, inquit, *novâ quâdam & peculiari dignitatis prerogativâ auctus erat, beneficio Zosimi, summi Pontificis anno CCCC XVII.* Eam deinde auxit & Symmachus anno 54. sedis Apostolicæ vicariatû per Gallias & Hispanias eidem Episcopo concessio. Auxanius ad hanc cathedram evectus anno 543. præter vicariatum Papæ Vigili, pallio etiam insigniri cupiit, quod Pontifex distulit, donec ab Imperatore Justiniano probatum foret. Hujus autem dilationis hanc reddit rationem: *Ut & vobis gratior præstitorum causa reddatur, dum quæ postulastis, cum consensu*

Donationis
Constantini
et as.

Auxanius
pallio dona-
tus.

*Aurelianus
iisdem.*

*Hodierna
pallii for-
ma.*

*Baronius
notatur.*

sensu christianissimi Principis referuntur, & nos honorem fidei ejus servasse cum competenti reverentiâ judicemur. Id est, ut fidem servaret Imperatori cum reverentiâ debitâ. Et biennio post, eum Episcopo illi morem gessisset, secundum desiderium Childeberti Regis, eum hortatur, ut preces ad Deum fundat, pro Justiniano & Theodora, qui annitente Belisario consenserant, ut Auxanio Vicariatus ille tribueretur, atque pallium ad eum mitteretur. Auxanio defuncto successorem ejus Aurelianus eodem honore profecutus est Vigilius, ut Regis Childeberti votis obsequeretur, & epistolâ ad Aurelianus scriptâ jussit, ut Belisario grates ageret, qui & laborem & sumtus itineris, quod Aureliani tabellarius ad Justinianum instituerat, suâ curâ abstulerat, & consensum Principis obtinuerat pro hoc beneficio Anno 596. Cum Regina Brunehildis optasset, ut Syagrius Episcopus Augustodunensis Pallio honestaretur, non refragatus est Pontifex, sed tamen non ante concessit, quàm consultus Imperator per Gregorii Diaconum in urbe Constantinopol. commorantem respondit sibi placere, ut ita fiat, *Gregor. lib. 7. Epist. 5.* Ex his concludi potest, non aliam excogitari rationem posse, quâ ostendatur necessitas consensus imperatoris, ut Syagrio Pallium absque vicariatu, Auxanio Aurelianoque cum vicariatu concederetur, quàm jus illud quod sibi Imperatores retinuerant in concessione horum indumentorum, quæ cum Imperialia essent, & summo Pontifici cæterisque Patriarchis concessa ab Imperatoribus, vulgari non potuerint absque eorum consensu. Et hæc de pristina pallii forma seu figura: sed hodiernum nihil aliud est, quam fascia lanæ candida, in modum circuli contexta, quæ super humeros imponitur, ex quo circulo pendet fascia simili materiâ & specie, super pectore, & alia similis ex adverso inter humeros utraque crucem habens rubeam, præter eas cruces, quæ in ipso circulo exstant super humeros: Quod alligatur tribus acibus aureis, quas Spinulas vocant. Ita describunt Honorius Augustodunensis, Hugo à S. Victore, & Innocentius III. *libro 1. de myster. Missæ. c. 63.* Ubi & hoc notandum, quod Baronius Phrygium pro pallio accipiat contra usum veterum. Vaticanus Interpres instrumenti hujus donationis

tionis

tionis exponit *καλυπτρον μίτραν*. Et Glossæ Isidori, *Phrygium*, *mitra*. Est enim Phrygium capitis ornamentum superiore sui parte clausum, in parte verò inferiore circulum habens aureum in modum coronæ. Hanc mitram Bonifacius 8. altero circulo aureo auxit, & Urbanus V. tertio, eodem modo dispositis, quo hodie tiara Pontificis visitur. Sed & ipsa donationis verba se interpretantur, ibi: Phrygium candido nitore splendidum ejus sacratissimo vertici nostris manibus imposuimus. Denique accedit locus Sugerii in vitâ Ludovici Grossi, ubi ait, capiti Innocentii II. impositum fuisse phrygium, quod Sugerio est Imperiale ornamentum. Plura de hoc pallio dixi in controversiis meis illustribus superioris seculi.

Finis Eclogæ IV.

Amœnitatum Juris Canonici

ECLOGA QUINTA.

CAPUT PRIMUM

Ad cap. 3. de us. & auct. Pal.

S U M M A R I A.

1. Inscriptio capituli integratur.	4. Quo tempore confirmatio per pallium coeperit.
2. Species facti.	
3. Effectus pallii noviter indutus.	5. Gregorius VII. jusjur. fidelitatis introduxit.

INscriptio hujus decretalis integra exstat in compilatione tertiâ: Et est talis: *Innocentius III. C. tituli Sancti Laurentii in Lucinâ Presbyteri Cardinalis AP. S. d. Legato. Confer cap. 3. & 4. de offic. Leg.* Species facti hæc: Gualterus Trojanus Episcopus & Regni Siciliae Cancellarius postulatus est ad Panormitanam Ecclesiam, eoque translatus à Sancio Cardinali & Legato sedis Apostolicæ in Sicilia, inconsulto Pontifice. Nondum admissâ postulatione, datove pallio Gualterus Archiepiscopi nomen sump-

Inscriptio capituli integratur.
Species facti.